

κῆς φωνητικῆς των ἀξίας, ἀπαξ και ἡ γραφή αὐτή δὲν ἔχει εἰσέτι ἀποκρυπτογραφηθῆ.

Καινοτομίαν τῶν συγγραφῶν ἀποτελεῖ και ἡ περαιτέρω ἀντικατάστασις τῶν ἀριθμῶν τῶν σημείων L και τῶν ἀριθμῶν 1-500, τῶν σημείων Lc διὰ τῶν ἀριθμῶν 501 και ἐξῆς και τῶν σημείων Lm τῆ βοθηθεία τῶν κεφαλαίων A, B και ἐξῆς. Κατὰ τὰ λοιπά, ἐπαναλαμβάνεται ἡ γενικὴ διάρθρωσις και διαίρεσις εἰς τέσσαρας μεγάλας ομάδας ὡς εἰς τὸν Index τῆς Ρώμης: I ἀπλᾶ σημεία, περιλαμβανόμενα εἰς λέξεις, II ἀπλᾶ σημεῖα μὴ περιλαμβανόμενα εἰς λέξεις, III σύνθετα σημεία (σύνδεσμοι πολλῶν σημείων) και IV fractions (τμήματα σημείων).

Τοῦ ἔργου προηγῆται πρόλογος, συντομογραφίαι και βιβλιογραφικαὶ ἐνδείξεις και ἀκολουθεῖ τὸ πρῶτον μέρος (αἱ μορφαὶ τῶν σημείων), ὅπου περιλαμβάνεται ἡ κατάταξις τῶν παραλλαγῶν (σσ. 17-45), τὸ γενικὸν εὑρετήριον τῶν σημείων τῆς 1ης, 2ας, 3ης και 4ης ομάδος (σσ. 47-88) και πίναξ τῶν ὁμοιοτήτων πρὸς τὴν μυκηναϊκὴν γραφὴν (σσ. 59-61).

Εἰς τὸ δεῦτερον μέρος (les occurrences) παρατίθενται, πάντοτε κατὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν σημείων, τὰ σημεία τῆς 1ης ομάδος (ἀριθ. 1-208), τὰ σημεία τῆς 2ας ομάδος, τὰ σημεία τῆς 3ης ομάδος (ἀριθ. 501-674) και τὰ σημεία τῆς 4ης ομάδος (ἀποσπασματικά).

Εἰς τὸ τρίτον μέρος (σσ. 307-31) παρατίθενται αἱ παράλληλοι ἀναγωγαί, ἦτοι: ἡ παράλληλος ἀρίθμησις τῶν σημείων (σσ. 309-15) εἰς τὰς διαφόρους ἐκδόσεις, ὡς τοῦ G. Pugliese Caratelli, ἔ.ἀ., Nuove epigrafi minoiche di Festo, Annuario della Scuola Archeologica di Atene, 35-36, 1957-59, 363-88 και Le epigrafi di Haghia Triada in lineare A, Minos, Suppl. III, Salamanca 1963, τοῦ W.C. Brice, Inscriptions in the Minoan Linear Script of Class A, Oxford 1961, ἄρθρα ἐν Kadmos XI (2), 1972, 113-24' XV (1), 1976, 18-27' N. Πλάτων - W.C. Brice, Ἐνεπίγραφοι πινακίδες και πίθοι γραμμικοῦ συστήματος A ἐκ Ζάκρου, 1975), τῶν Ἄ. Λεμπέση - J.-P. Olivier και L. Godart, Πινακίδες γραμμικῆς γραφῆς A ἐξ Ἀρχανῶν, AE 1974, 113-67 και J.-P. Olivier et Ol. Pelon, Un tesson inscrit en linéaire A de Mallia, BCH 95, 1971, 433-36 και ἡ ἀρίθμησις τῶν κειμένων κατὰ θέσεις προελεύσεως (σσ. 317-31).

Γενικῶς, πρόκειται περὶ ἔργου ποῦ περιλαμβάνει τὰς τελευταίας διαπιστώσεις εἰς τὸν τομέα τῆς ἀναγνώσεως τῆς γγ A καί, κατὰ τοῦτο, ἐξαιρετικὰ χρήσιμον εἰς τοὺς εἰδικοὺς μελετητὰς μὲ τὴν πληρότητα και τὴν σφαιρικότητα τῆς διαπραγματεύσεως τοῦ ὄλικοῦ ποῦ τὸ χαρακτηρίζουν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛ. ΚΟΡΡΕΣ

Corpus transnumère du linéaire A par Jacques Raison - Maurice Pope. Bibliothèque des cahiers de l'Institut de Linguistique de Louvain-18, Cabay Editeur, Louvain - La - Neuve, 1980, σσ. 350.

Ὁ τρίτος αὐτὸς τόμος, καρπὸς τῆς συλλογικῆς ἐργασίας τῶν J. Raison και M. Pope, ἐπιτελεῖ πράγματι, διττὸν σκοπὸν: τὸ μὲν ἀποτελεῖ τὴν ἀπαραίτητον κλεῖδα διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ δευτέρου τόμου «Index transnumère du linéaire A» τὸ δὲ παρέχει πλῆθος συμπληρωματικῶν στοιχείων (περιγραφαί, ἀποδόσεις ἀριθμῶν σημείων, κριτικὸν

υπόμνημα, ακριβής έντοπισμός εδρέσεως και χρονολόγησις λεπτομερής τῶν κειμένων κ.ο.κ.) με σύγχρονον ἀντιμετώπισιν προσφάτων πορισμάτων.

Ὅπως σημειώνεται, ἡ παροχή ἐνδείξεων εἰς μίαν ἐκάστην ἐπιγραφὴν εἶναι ἐξαντλητικὴ καὶ τοῦτο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κώδικος τῶν συγγραφέων (Raison - Pope): Μουσεῖον, ἀριθ. εὐρετηρίου, χρονολογία (ἐν παρενθέσει) τῆς ἀνασκαφῆς, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθη ἡ ἐπιγραφὴ, ἡ στοιχεῖα τῆς Συλλογῆς εἰς ἣν ἀνήκει, βιβλιογραφία προεισαγωγικὴ, περιγραφὴ καὶ διαστάσεις τοῦ ἀντικειμένου ἢ τῆς ἐπιγραφῆς, βιβλιογραφία συμπληρωματικὴ, προέλευσις, ἀπόδοσις (ἀναγραφὴ τῶν σημείων, κριτικὸν υπόμνημα καὶ εἴ τι ἄλλο).

Τοῦ ἔργου προηγούνται εἰσαγωγή, συμβατικαὶ ἐνδείξεις (πρὸς χρῆσιν τοῦ ἔργου), sigla, βιβλιογραφικαὶ βραχυγραφίαι καὶ χάρτης μετὰ χρονολογιῶν τῆς γραμμικῆς Α γραφῆς. Ὁ χάρτης οὗτος εἶναι ἐξαιρετικῆς χρησιμότητος, ὄχι μόνον διότι ὑποδηλοῖ τὴν διάδοσιν τῆς γραφῆς Α ἀνά τὴν Κρήτην, ἀλλὰ, διότι εἰς ἰδιαίτερον πίνακα παρέχεται ἡ κατάταξις τοῦ ὕλικου κατὰ περιόδους, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῆς Πρωτομινωικῆς II φάσεως. Αἱ περίοδοι ἐπισημάνσεως τῆς γραμμικῆς γραφῆς Α εἶναι, κατὰ τοὺς συγγραφεῖς, αἱ ἀκόλουθοι (σσ. 14-15): Μεσομινωικὴ II α/β, τέλος τῆς MM IIβ, MM IIβ-MM III, MM III, MM IIIβ, MM III β-Ύστερομινωικὴ Ia, MM III(β)-YM I(α), YM I, YM Ia, YM Ib, YM Ib-II, ὑστέρᾳ YM II, YM III. Ἀπομένει νὰ ἴδωμεν πῶς θὰ ἐπιστέψη ἡ ἔρευνα τὰς προσφάτους ἐρεῦνας ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐκτὸς Κρήτης διάδοσεως τῆς γραμμικῆς Α τοῦ Καθηγ. P. Faure.

Τὸ Corpus ἔχει σχηματισθῆ κατὰ θέσεις, εἰς τὰς ὁποίας περιλαμβάνονται καὶ ἡ Κρήτη καὶ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου καὶ νῆσοι παραπλησίων περιοχῶν (Κέα, Θήρα, Μῆλος καὶ Κύθηρα). Τῶν Ἀρχανῶν, ἐπὶ παραδείγματι, ἔχουν παρατεθῆ αἱ ἐπιγραφαὶ μόνον τῆς ἀνασκαφῆς τῆς δρ. Ἀγγ. Λεμπέση, γενικῶς, ὁμως, ἔχει παρατεθῆ τὸ σύνολον τῶν γνωστῶν ἐκ Κρήτης περιπτώσεων, ἔχουν περιληφθῆ πάντα τὰ ἀποκείμενα εἰς ξένα Μουσεῖα μνημεῖα (Νέας Ὑόρκης Μητροπολιτικὸν Μουσεῖον, Βοστώνης Καλῶν Τεχνῶν, Ὁξφόρδης Ἀσμόλειον Μουσεῖον) καὶ τὰ εἰς ἰδιωτικὰς συλλογὰς (Μεταξῆ).

Ἡ βιβλιογραφικὴ κάλυψις εἶναι πλήρης (ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν Evans καὶ Furumark) καὶ ἔχει γίνε, πράγματι, ἐκμετάλλευσις τοῦ συνόλου τῆς προσφάτου ἐκδοτικῆς παραγωγῆς (Gorila καὶ λοιπά).

Ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐπιγραφῶν ἔχει γίνε κατὰ τὸν γνωστὸν τρόπον, δι' ἀποδόσεως τοῦ ἀριθμοῦ ἐκάστου σημείου καὶ λοιπῶν συλλαβογραμμῶν καὶ ἰδεογραμμῶν.

Πρόκειται περὶ τελείας ἐκδόσεως, ἡ ὁποία μαρτυρεῖ πόνον οὐ συνήθη, καὶ ὀφείλει πολλὰ καὶ εἰς τὴν φροντίδα τοῦ Καθηγ. Yves Duhoux (Louvain), οὕτω δὲ θὰ παραμείνη ἕσαι τὸ Corpus καὶ ἡ κλείς τῆς γραμμικῆς Α γραφῆς μετὰ τὸν εὐσύνοπτον, ἐποικοδομητικὸν, καταληπτὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τρόπον, γενικῶς, μετὰ τὸν ὅποιον παρεδόθη εἰς τοὺς εἰδικούς τὸ ὕλικὸν τῆς πρώτης εὐρέως διαδεδομένης γραφῆς τῆς προϊστορικῆς, εἰσέτι, Κρήτης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛ. ΚΟΡΡΕΣ